

การประชุมที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓
วันจันทร์ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม ๓๐๑
ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑. นายวิษณุ เครืองาม
รองนายกรัฐมนตรี	ประธานที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ
๒. นายปกรณ์ ปรียากร	ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
๓. คุณหญิงทิพาวดี เมฆสุวรรณ	ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
๔. นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ	ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย
๕. พลเอก กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	แทน ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านกระบวนการยุติธรรม
๖. นายอิสระ ว่องกุศลกิจ	ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ
๗. นายรอยล จิตรดอน	ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘. นายอุดม คชินทร	ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข
๙. พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	แทน ประธานกรรมการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ
๑๐. นายปิติพงศ์ ฝั่งบุญ ณ อยู่ธยา	ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม
๑๑. นายพรชัย รุจิประภา	ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน
๑๒. นายภักดี โพธิศิริ	ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๑๓. นายวรากรณ์ สามโกเศศ	ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
๑๔. นายนิธิ มหานนท์	ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
เลขานุการที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านการเมือง
๒. นางมณฑาทิพย์ จันทร์พุ่ม วิทยารัฐ	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
๓. นายปุ่นฉัตร สวัสดิ์	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านกฎหมาย
๔. นายวิษณุพิพล ติวะตันสกุล	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านกระบวนการยุติธรรม

๕. นางสาวศศิธร พลัดเดช กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ
๖. นางสาววรรณภา คล้ายสวน แทน กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗. นางสาววรรณ พลิกามิน กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านสาธารณสุข และด้านสังคม
๘. นางธิดา พัชธรรม กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ
๙. นางสาวสุนทรลักษณ์ เพ็ชรกุล กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านพลังงาน
๑๐. นางสาวณีย์ แสงสุพรรณ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๑๑. นางสาวกานดา ชูเชิด กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านการศึกษา
๑๒. นางสาวภัทรพร เล้าวงศ์ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และความสามัคคีปรองดอง

๑๓. นางพงษ์สวาท ภายอรุณสุทธิ ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ยุทธศาสตร์ชาติ และความสามัคคีปรองดอง
๑๔. นายศุภฤกษ์ ภู่งศ์ศักดิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ยุทธศาสตร์ชาติ และความสามัคคีปรองดอง

๑๕. - ๑๙. ผู้ติดตามผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ย.ป. จำนวน ๕ คน

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒๐. - ๔๙. เจ้าหน้าที่ สศช. จำนวน ๓๐ คน
๕๐. - ๕๓. ผู้ติดตามประธานที่ประชุม จำนวน ๔ คน
๕๔. - ๕๕. ผู้ติดตามประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๒ คน

เริ่มการประชุม ๑๐.๐๐ น.

วาระการประชุมที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

๑. ประธานที่ประชุมฯ ได้กล่าวต้อนรับ และแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา ได้มีการเชิญฝ่ายเลขานุการฯ ของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะเข้าร่วมหารือและพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาหารือร่วมกัน โดยมีประเด็นหารือที่สำคัญ ดังนี้ (๑) การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ (๒) การปรับปรุงรูปแบบการรายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญต่อรัฐสภา และ (๓) ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน อาทิ การลงพื้นที่ การประชาสัมพันธ์ และการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ซึ่งในการประชุมครั้งนี้จะขอหารือร่วมกับประธานกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะถึงแนวทางการดำเนินการร่วมกันในประเด็นดังกล่าว ในวาระการประชุมที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ ต่อไป

๒. มติที่ประชุม รับทราบ

วาระการประชุมที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓

๑. ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ ได้มีการประชุม เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาลและแจ้งเวียนไปยังประธานกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะ โดยขอให้รับรองรายงานการประชุมฯ กลับมายังสำนักงานฯ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เรียบร้อยแล้ว
๒. ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้เสนอในที่ประชุมขอแก้ไขหน้าที่ ๑ ตำแหน่งประธานกรรมการฯ ผู้มาประชุม ลำดับที่ ๑๒ นายภักดี โพธิศิริ จาก “แทนประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ” เป็น “ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ”
๓. **มติที่ประชุม** รับรองรายงานการประชุมที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ ตามที่ได้มีการเสนอขอแก้ไข

วาระการประชุมที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

๑. ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งที่ประชุมทราบรายละเอียดของระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังนี้
 - ๑.๑ ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้เห็นชอบเค้าโครงการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ตามที่สำนักงานฯ เสนอ และมอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการปรับปรุงระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปฯ ข้อ ๘ ตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป
 - ๑.๒ สำนักงานฯ ได้เสนอร่างระเบียบดังกล่าวต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓ และคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้มีมติเห็นชอบเรียบร้อยแล้ว
 - ๑.๓ ประธานที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ (นายวิษณุ เครืองาม) ได้ลงนามในระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศฯ แล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๓
๒. ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รายงานสรุปสาระสำคัญของระเบียบที่ประชุมร่วมฯ ดังนี้ “ ข้อ ๘ รายละเอียดในร่างแผนการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปตามแบบทำระเบียบนี้โดยอย่างน้อยจะต้องมีการระบุรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - (๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
 - (๒) ผลอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด
 - (๓) กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของกิจกรรมปฏิรูป หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ระยะเวลาดำเนินการ ประมาณการวงเงินและแหล่งที่มาของเงิน
 - (๔) ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการโดยเรียงลำดับความสำคัญ และต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างกฎหมาย โดยอาจจัดทำเป็นร่างกฎหมายหรืออาจระบุเป็นหลักการของร่างกฎหมายก็ได้ แต่ต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่จะสามารถเข้าใจถึงกลไกและสาระสำคัญในการดำเนินการได้อย่างชัดเจนเพื่อจัดทำเป็นร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งให้ระบุมาตรการทางการบริหารอื่นที่จะนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล”
๓. **มติที่ประชุม** รับทราบ

วาระการประชุมที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง

- ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบความเป็นมาของการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ เนื่องจากแผนการปฏิรูปประเทศได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ซึ่งต่อมายุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้ประกาศใช้ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ และวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ ตามลำดับ จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ในกรณีมีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านใดเพราะมีการแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทหรือเพราะเหตุอื่นใดให้คณะกรรมการปฏิรูปด้านนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านนั้นโดยเร็ว โดยให้นำความในมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยคณะกรรมการได้มีมติ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและมติคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง และมอบหมายคณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาของกฎหมายต่อไป โดยมีประเด็นในการปรับปรุง ๖ ประเด็น ต่อมาคณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบให้ขยายระยะเวลาการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการปฏิรูปประเทศเพิ่มเติมทุกด้าน ซึ่งคณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ เห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเพิ่มเติม ทั้ง ๑๓ ด้าน
- ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รายงานกระบวนการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ โดยสำนักงานฯ และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน ได้จัดให้มีการรับฟังความเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ ผ่านทางเว็บไซต์ nscr.nesdc.go.th ทาง Application Line @nscr และหนังสือราชการถึงหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึง กันยายน ๒๕๖๓ และจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ณ ศูนย์การประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี ในวันที่ ๒ - ๓ กันยายน ๒๕๖๓ ต่อร่างแผนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓ ได้รับทราบเรื่องความก้าวหน้าการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ และได้มีการหารือและให้ข้อเสนอแนะต่อกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) โดยได้มีการรายงานให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้านทราบด้วยแล้ว เพื่อนำไปใช้ประกอบการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้มีความครบถ้วนและสมบูรณ์ต่อไป และได้รับทราบแนวทางดำเนินการสำหรับกิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปที่ไม่ได้เป็นกิจกรรม Big Rock โดยสำนักงานฯ จะเสนอคณะกรรมการมอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามแผนการปฏิรูปไปพิจารณาดำเนินการเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานต่อไป
- ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน รวมกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) จำนวน ๖๒ กิจกรรม และมีกฎหมายที่ควรปรับปรุงหรือจัดทำใหม่ จำนวน ๔๔ ฉบับ สรุปได้ดังนี้

๓.๑ กิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)
๑. การเมือง	<ul style="list-style-type: none"> ๑) การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ ๓) การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ ๔) การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง ๕) การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป
๒. การบริหารราชการแผ่นดิน	<ul style="list-style-type: none"> ๑) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล ๒) จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ๓) ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิดเพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดี และมีความสามารถอย่างคล่องตัว ตามหลักคุณธรรม ๔) สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ๕) ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ่มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต
๓. กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ๑) จัดให้มีกลไกยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน ๒) จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ๓) จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ๕) จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน
๔. กระบวนการยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ๑) การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม ๒) การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ ๓) การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ ๔) ปฏิรูประบบการปล่อยชั่วคราว ๕) การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน
๕. เศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> ๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added) ๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง ๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กลงในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย ๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading/Investment Center) ๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
๖. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> ๑) เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย ๒) การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด ๓) การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ๔) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษกรณีเขตควบคุมมลพิษมาตาพุด
๗. สาธารณสุข	<ul style="list-style-type: none"> ๑) การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ ๒) การปฏิรูปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสร้างเสริมสุขภาพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การป้องกันและดูแลรักษาโรคไม่ติดต่อสำหรับประชาชนและผู้ป่วย ๓) การปฏิรูประบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุด้านการบริหารการรักษายาที่บ้าน/ชุมชน และการดูแลสุขภาพตนเองในระบบสุขภาพปฐมภูมิเชิงนวัตกรรม ๔) การปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพและกองทุนที่เกี่ยวข้องให้มีความเป็นเอกภาพ บูรณาการเป็นธรรม ทัวถึงเพียงพอและยั่งยืนด้านการเงินการคลัง

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)
	๕) การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มียุทธศาสตร์บริหารจัดการแบบบูรณาการ คล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น
๘. สื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	๑) การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการจัดการ Fake News ๒) การกำกับดูแลสื่อออนไลน์ ๓) การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ
๙. สังคม	๑) การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ ๒) ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ๓) การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง ๔) การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง ๕) การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน
๑๐. พลังงาน	๑) ศูนย์อำนวยการบูรณาการ One-Stop-Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง ๒) การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ ๓) การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ๔) การพัฒนาปิโตรเคมีระยะที่ ๔ เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve) ๕) ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน
๑๑. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต ๒) พัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ๓) พัฒนาระบบการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ๔) พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ ๕) พัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่
๑๒. การศึกษา	๑) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย ๒) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ๓) การสร้างระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ๔) การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่นๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน ๕) การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน
๑๓. วัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๑) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย : ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงและการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน ๒) การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ ๓) การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬา และการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาวัยเยาว์ ๔) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ ๕) การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ

๓.๒ รายชื่อกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง (เรียงตามลำดับการเสนอกฎหมาย)
๑. การเมือง	๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.
	๒) ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.
๒. การบริหารราชการแผ่นดิน	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	๒) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ด้านกฎหมาย	๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.
	๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดทำประมวลกฎหมายแบบต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ.
	๓) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.
	๔) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
	๕) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินตกค้างที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐและเอกชน พ.ศ.
๔. ด้านกระบวนการยุติธรรม	๑) ร่างพระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.
๕. เศรษฐกิจ	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒
	๒) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒
	๓) ปรับปรุงแก้ไข พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐
	๔) ร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ พ.ศ.
	๕) ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.
	๖) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐
	๗) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒
๖. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑) ร่างพระราชบัญญัติการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ.
๗. สาธารณสุข	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
๘. สื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
	๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข้อมูลข่าวปลอม พ.ศ.
๙. สังคม	๑) ร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.
	๒) ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๖
	๓) ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ.
๑๐. พลังงาน	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๘ กฎหมายว่าด้วยโรงงาน /กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร /กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน (พระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕) และ/หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
	๒) ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์ว่าด้วย Third Party Access ของระบบส่งและระบบจำหน่าย พ.ศ.
	๓) ร่างระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมกิจการโซลาร์รูฟเสรี พ.ศ.
	๔) ร่างระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมให้มีการเก็บสะสมพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตจากโซลาร์รูฟและนำกลับมาใช้ใหม่ พ.ศ.
	๕) ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบว่าด้วยการเชื่อมต่อโซลาร์รูฟกับระบบของฝ่ายจำหน่าย
	๖) ร่างกฎกระทรวงพลังงานว่าด้วยการกำหนดประเภท หรือขนาดของอาคาร และมาตรฐานหลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน (Building Energy Code: BEC) พ.ศ.
	๗) ร่างประกาศหรือระเบียบกระทรวงพลังงาน ว่าด้วยการนำรูปแบบธุรกิจ Energy Service Companies (ESCO) มาใช้กับภาครัฐ พ.ศ.
	๘) แนวปฏิบัติของกรมบัญชีกลางว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ESCO ภาครัฐ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง (เรียงตามลำดับการเสนอกฎหมาย)
๑๑. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๕๐
	๒) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔
	๓) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒
	๔) ปรับปรุงแก้ไข กฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. โดยให้นำเรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
	๕) ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคล และผู้ร่วมกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ
	๖) ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.
	๗) ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสอง ให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม
	๘) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
	๙) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
	๑๐)ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ
๑๒. การศึกษา	๑) ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
๑๓. วัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๑) ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนากำลังคน พ.ศ.

๔. ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาร่างแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน ดังนี้

๔.๑ การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยมีประเด็นในการปรับปรุง ๖ ประเด็น ดังนี้

ด้าน	(๑) การปรับเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับแผน	(๒) กิจกรรม Big Rock	(๓) การทบทวนกฎหมาย	(๔) การทบทวนการจัดตั้งหน่วยงาน	(๕) การหรือหน่วยงานตาม มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๒๗	(๖) การปรับเค้าโครงของแผน
๑. การเมือง	✓	๕	๒	-	ได้ข้อยุติแล้ว	
๒. การบริหารราชการแผ่นดิน	✓	๕	๒	-	ได้ข้อยุติแล้ว	
๓. กฎหมาย	✓	๕	๕	-	ได้ข้อยุติแล้ว	
๔. กระบวนการยุติธรรม	✓	๕	๑	-	ได้ข้อยุติแล้ว	
๕. เศรษฐกิจ	✓	๕	๗	-	ได้ข้อยุติแล้ว	
๖. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	✓	๔	๑	-	ได้ข้อยุติแล้ว	
๗. สาธารณสุข	✓	๕	๑	-	ได้ข้อยุติแล้ว	
๘. สื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	✓	๓	๒	-	ได้ข้อยุติแล้ว	
๙. สังคม	✓	๕	๓	-	ได้ข้อยุติแล้ว	
๑๐. พลังงาน	✓	๕	๘	-	ได้ข้อยุติแล้ว	
๑๑. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	✓	๕	๑๐	-	ได้ข้อยุติแล้ว	

ด้าน	(๑) การปรับ เป้าหมาย และ ตัวชี้วัด ระดับแผน	(๒) กิจกรรม Big Rock	(๓) การทบทวน กฎหมาย	(๔) การทบทวน การจัดตั้ง หน่วยงาน	(๕) การหรือ หน่วยงานตาม มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๒๗	(๖) การปรับเค้า โครงของ แผน
๑๒. การศึกษา	✓	๕	๑	-	ไม่มีความเห็นจาก หน่วยงาน	
๑๓. วัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์	✓	๕	๑	-	ไม่มีความเห็นจาก หน่วยงาน	
รวม		๑๐	๒	-		

๔.๒ ความสอดคล้องของกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) กับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) มาวิเคราะห์ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งทุกกิจกรรมฯ มีความสอดคล้อง กับเป้าหมายย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และสามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติได้

๔.๓ การบูรณาการระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้มี ข้อเสนอแนะให้ดำเนินการปรับตัดกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานและคัดเลือกเฉพาะ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) รวมทั้งปรับปรุงกิจกรรมที่มีความทับซ้อนระหว่างด้านให้มีแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนและสอดคล้องกัน และตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) และฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ทั้ง ๑๓ ด้าน ได้มีการหารือร่วมกัน เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ โดยมีข้อตกลงให้การดำเนินการตามแผนการ ปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จำเป็นต้องสื่อสารและหารือร่วมกันเพื่อบูรณาการการ ทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดยให้สำนักงานฯ เตรียมข้อมูลกิจกรรมปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ที่เกี่ยวข้องกับด้านอื่น ๆ มาเสนอในคราวการประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะ นั้น ฝ่ายเลขานุการฯ ได้พิจารณากิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน เพื่อวิเคราะห์ ประเด็นที่มีความใกล้เคียงและสอดคล้องกันระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน โดยสำนักงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จะดำเนินการประสานคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อขับเคลื่อนการ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป โดยมีประเด็นบูรณาการระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศ ๗ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นบูรณาการ	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กิจกรรม Big Rock
๑) การมีส่วนร่วม และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐ	การเมือง	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
	กฎหมาย	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย
	การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต
๒) การลดอุปสรรคในการดำเนินชีวิต และลดขั้นตอนทางธุรกิจ	การบริหารราชการแผ่นดิน	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล
	กฎหมาย	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ จัดให้มีกลไกยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน

ประเด็นบูรณาการ	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กิจกรรม Big Rock
		กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย
	กระบวนการยุติธรรม	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่
	เศรษฐกิจ	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading/Investment Center)
	พลังงาน	กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๑ ศูนย์อนุมัติอนุญาตเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service โรงไฟฟ้าที่แท้จริง
	การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๓ พัฒนาระบบการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
๓) การพัฒนาศักยภาพคน	การบริหารราชการแผ่นดิน	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิดเพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถอย่างคล่องตัว ตามหลักคุณธรรม
	เศรษฐกิจ	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
	วัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ
๔) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	การบริหารราชการแผ่นดิน	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ่มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต
	การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๓ พัฒนาระบบการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๔ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๕ พัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่
	การศึกษา	กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๕ การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน
๕) การท่องเที่ยว	เศรษฐกิจ	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
	วัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๒ พัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชน บนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ
๖) การเตรียมความพร้อม และการพัฒนาผู้สูงอายุ	สาธารณสุข	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การปฏิรูประบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุ ด้านการบริหารการรักษา ที่บ้าน/ ชุมชน และการดูแลสุขภาพตนเองในระบบสุขภาพปฐมภูมิเชิงนวัตกรรม
	สังคม	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงาน ทั้งในและนอกระบบ

ประเด็นบูรณาการ	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กิจกรรม Big Rock
๓) การกระจายอำนาจ	การบริหารราชการแผ่นดิน	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
	สาธารณสุข	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ คล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น

๕. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

- ๕.๑ ร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เป็นการจัดทำและตั้งกิจกรรมการปฏิรูปประเทศจากแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม มาเป็นกิจกรรมการปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ซึ่งจำเป็นต้องสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนถึงแนวทางการดำเนินการสำหรับกิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศที่ไม่ได้เป็นกิจกรรม Big Rock ตามที่สำนักงานฯ ได้รายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ ซึ่งสำนักงานฯ จะเสนอคณะรัฐมนตรีมอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามแผนการปฏิรูปประเทศรับไปพิจารณาดำเนินการเป็นการกิจปกติของหน่วยงานต่อไป โดยสำนักงานฯ ได้ระบุแนวทางดังกล่าวในบทนำของร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้วยแล้ว
- ๕.๒ เห็นควรเพิ่มเติมกิจกรรมการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ในประเด็นการบูรณาการระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศ ๓) การพัฒนาศักยภาพคน และควรมีการสื่อสารไปยังหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานปฏิบัติให้มากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาปัญหาเรื่องการสื่อสารไปยังหน่วยงานผู้รับผิดชอบยังเป็นอุปสรรคสำคัญในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ โดยขอให้สำนักงานฯ มีการจัดการประชุมร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสื่อสารและสร้างความเข้าใจร่วมกันในกิจกรรม Big Rock หลังจากทีร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้รับความเห็นชอบตามขั้นตอนของกฎหมายครบถ้วนแล้ว
- ๕.๓ งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งที่ผ่านมา กิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ ประกอบกับขณะนี้ งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๔ ได้มีการประกาศใช้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทำให้บางกิจกรรม Big Rock ที่ระบุไว้ในร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) อาจไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินการ ส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สศช. สำนักงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันหารือโดยอาจพิจารณาขอรับจัดสรรงบประมาณจากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ในปี ๒๕๖๔ รวมถึงขอรับจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป ทั้งนี้ ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม Big Rock ที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศและหน่วยงานผู้รับผิดชอบพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกิจกรรมเร่งด่วนและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินการต่อไป
- ๕.๔ ภายหลังจากร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้รับความเห็นชอบตามขั้นตอนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ทั้ง ๑๓ ด้าน ร่วมกันจัดทำแผนที่ความเชื่อมโยงของกิจกรรม (Mapping) เพื่อให้เห็นภาพรวมของการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้ง ๑๓ ด้าน เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการทำงาน โดยมีการระบุหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนเพื่อให้ขับเคลื่อนเป็นหนึ่งเดียวและไม่เกิดความทับซ้อนกัน

๕.๕ ในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศมีหน้าที่ขับเคลื่อนในระดับนโยบาย โดยสามารถเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมหารือเพื่อติดตามและเร่งรัดได้ ทั้งนี้ หากหน่วยงานไม่ได้ดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศสามารถแจ้งมายังสำนักงานฯ ให้ประสานไปยังสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) ทำหน้าที่ขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศโดยดำเนินการติดตามเร่งรัดผ่านช่องทางของกลุ่ม ป.ย.ป. ประจำกระทรวงและหน่วยงานต่อไป

๕.๖ ร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ควรกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียว ในการทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการประสานบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาที่พบในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่มีการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน ทำให้ไม่มีหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงาน และในกรณีที่ระบุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ไม่ครบถ้วน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ไม่ได้ระบุไว้อาจปฏิเสธที่จะดำเนินการได้ ทั้งนี้ ในการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ควรมีการมอบหมายผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงและของหน่วยงานให้รับไปดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่อไป

๕.๗ ในส่วนของการปรับปรุงแก้ไขหรือเสนอให้มีกฎหมายที่กำหนดไว้ในร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ควรมอบหมายให้มีหน่วยงานผู้ดำเนินการหลัก ซึ่งหากว่าไม่มีหน่วยงานใดสามารถดำเนินการได้เป็นการเฉพาะ และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเห็นว่ากฎหมายดังกล่าวมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ สามารถดำเนินการผ่านช่องทางของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วน ภายใต้การกำกับของสำนักงาน ป.ย.ป. หรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำกฎหมายขึ้นเป็นการเฉพาะกิจ ซึ่งจะด้วยช่องทางใดนั้นขึ้นอยู่กับความจำเป็นเร่งด่วนของกฎหมายดังกล่าวเป็นสำคัญ

๕.๘ ประธานในที่ประชุมฯ ได้มีสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการปฏิรูปประเทศในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในหลายโอกาส ซึ่งทำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบถึงแนวทางการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศ นำไปสู่การขับเคลื่อนไปยังหน่วยงานผู้ปฏิบัติและบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. มติที่ประชุม

๖.๑ เห็นชอบร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน โดยมอบหมายคณะกรรมการปฏิรูปประเทศนำความเห็นในที่ประชุมไปปรับปรุงร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และส่งไปยังสำนักงานฯ ภายในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๓ ต่อไป

๖.๒ มอบหมายสำนักงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการจัดทำเล่มแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ให้มีความครบถ้วนและสมบูรณ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ และระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.๒๕๖๐ ต่อไป

วาระการประชุมที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

๑. ที่ประชุมฯ ได้หารือแนวทางการดำเนินการต่อไป ดังนี้

- ๑.๑ การปรับปรุงรูปแบบการรายงานความคืบหน้าตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญต่อรัฐสภา มีกำหนดให้มีการรายงานทุก ๓ เดือน โดยการรายงานต้องแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ชาติกับแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งความคืบหน้าของกิจกรรมของแผนการปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) โดยควรมีหัวข้อรายงานที่สำคัญ ๆ อาทิ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น การแก้ไขปัญหาประโยชน์ที่ได้รับ และผู้ดำเนินการ
- ๑.๒ การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการร่วมกับสำนักงานฯ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับนโยบาย โดยมีสำนักงาน ป.ย.ป. และกลุ่ม ป.ย.ป. เป็นผู้ขับเคลื่อนในระดับปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สนับสนุนให้มีการหารือร่วมกันเป็นรายกระทรวงหรือรายประเด็นที่ทับซ้อนกัน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศจำเป็นต้องมีงบประมาณเฉพาะสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานให้สำเร็จตามแผนการปฏิรูปประเทศที่กำหนดไว้
- ๑.๓ การลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินงานของหน่วยงาน ให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านจัดทำแผนการดำเนินงานสำหรับการลงพื้นที่และนำเสนอมายังสำนักงานฯ เพื่อพิจารณาประเด็นการปฏิรูปประเทศที่สอดคล้องกันในการลงพื้นที่ร่วมกัน ทั้งนี้ ควรพิจารณาทางเลือกรูปแบบการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานควบคู่กันไป อาทิ การจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ๑.๔ การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละคณะสามารถพิจารณาดำเนินการได้เอง หรือให้สำนักงานฯ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ก็ได้ ทั้งนี้ ขอให้แต่ละคณะมีการจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์แจ้งมายังสำนักงานฯ เพื่อพิจารณาประเด็นที่สอดคล้องและเกี่ยวข้องกันเพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและนำไปปฏิบัติต่อไป
- ๑.๕ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ จากมติที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ กำหนดให้การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ ที่สามารถจ่ายค่าตอบแทนได้มีไม่เกิน ๑ คณะ และคณะละไม่เกินกว่า ๑๕ คน นั้น และด้วยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละคณะมีความจำเป็นในการต้องมีคณะอนุกรรมการฯ แตกต่างกัน ดังนั้น จึงขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการรวบรวมสถิติและความจำเป็นในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการของทุกคณะเพื่อพิจารณาแนวทางการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการในรูปแบบที่เหมาะสมต่อไป
- ๑.๖ การแปลแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้ง ๑๓ ด้าน เป็นฉบับภาษาอังกฤษ เพื่อเผยแพร่สาระสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศให้ต่างประเทศและภาคีการพัฒนาระหว่างประเทศได้รับรู้ และเข้าใจทิศทางการดำเนินการปฏิรูปประเทศในอนาคต

๒. มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศและสำนักงานฯ นำความเห็น
ในที่ประชุมไปประกอบการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ปิดประชุมเวลา ๑๒.๐๐ น.

(นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ)
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
ผู้จัดบันทึกการประชุม

(นายตฤชา พิชยนันท์)
เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เลขานุการที่ประชุมร่วม
ประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม